

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 2C/38/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8619201539
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Tvrdíková
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2021:8619201539.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ECLI:SK:OSSK:2021: 8619201317.2
2C/38/2019-182
8619201317

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník, JUDr. Mária Tvrdíková, v spore žalobcov 1. Y., všetci zastúpení advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, advokátska kancelária Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, proti žalovanej Orange Slovensko a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpená advokátskou kanceláriou Branislava Máčaja, s.r.o. so sídlom Bajkalská 5, 831 04 Bratislava, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť každému žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 2.175,- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaná je p o v i n n á nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

O d ô v o d n e n i e

1. Žalobca sa podanou žalobou proti žalovanému domáhal zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- Eur.

2. Žalobu odôvodnil tým, že v rokoch 2011 a 2012 bol klientom žalovanej, pretože na základe zmluvy o pripojení, ktorú so žalovanou uzatvoril, využíval jej služby telekomunikačného operátora. Dňa 09.02.2017 Maroš Senaj našiel v Stropkove za budovou na Hlavnej ulici č. 60, v ktorej sídli značková predajňa Orange Slovensko, a.s. v neuzamknutom priestore určenom na skladovanie papierového odpadu, medzi papierovým odpadom aj archívnu krabicu, v ktorej sa nachádzalo množstvo originálnych písomností s osobnými údajami zákazníkov spoločnosti Orange Slovensko, a.s., vrátane originálu

písomnosti označenej ako „Žiadosť o vydanie novej SIM karty a potvrdenie o jej prevzatí“ zo dňa 24.11.2011, na ktorej sa nachádzali jeho osobné údaje, ale aj originály písomností s osobnými údajmi ďalších zákazníkov (klientov) žalovanej. Úrad na ochranu osobných údajov neskôr kvalifikoval tento skutok v administratívnom konaní vedenom proti obchodnému zástupcovi žalovanej z hľadiska ochrany osobných údajov ako bezpečnostný incident. Je toho názoru, že žalovaná nesie voči nemu objektívnu súkromnoprávnu zodpovednosť za situáciu, že pri spracúvaní jeho osobných údajov prostredníctvom spoločnosti ELSIG s.r.o., Biela Voda 1054/11, 060 01 Kežmarok, IČO: 47 709 014 (ďalej ELSIG s.r.o.) nebolo postupované pri manipulácii s nimi a pri ich likvidácii v súlade so zákonom (§ 17, § 19 zákona č. 122/2013 z.z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov - ďalej ZOOÚ), čím boli flagrantným spôsobom porušené ustanovenia zákona o ochrane osobných údajov a tým porušené právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do jeho súkromného života pri spracúvaní jeho osobných údajov. Predmetnou žalobou sa domáha svojho práva na ochranu osobnosti v zmysle ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka voči žalovanej, ktorá objektívne (bez nevyhnutnosti preukazovať jej zavinenie), zodpovedá za porušenie a ohrozenie jeho osobnostných práv. Tým, že jeho osobné údaje sa najmenej od 25. 01. 2017 do 09. 02. 2017 nachádzali v neuzamknutom sklade na papierový odpad za značkovou predajňou žalovanej v Stropkove, kde ich v rozpore s predpismi o ochrane osobných údajov umiestnil vedúci značkovej predajne žalovanej v Stropkove, boli tieto osobné údaje vystavené možnosti neoprávneného sprístupnenia neobmedzenému okruhu subjektov. Existovalo pritom vysoké riziko zneužitia jeho osobných údajov ich nelegálnou manipuláciou s dopadom na jeho materiálnu, prípadne nemateriálnu sféru. Z toho dôvodu musí žalovaná niesť občianskoprávnu zodpovednosť za zásah do jeho súkromného života, pričom originálna písomnosť, ktorá sa týkala jeho, obsahovala jeho osobné údaje a to: meno a priezvisko, adresu bydliska, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, telefónne číslo, číslo SIM karty a vlastnoručný podpis. Tento zásah do jeho osobnostných práv je vážnym súkromnoprávnym deliktom, za ktorý zodpovedá žalovaná, a ktorý je nevyhnutné napraviť aj primeraným finančným zadosťučinením (§ 13 ods. 2, 3 OZ). Preto žiada finančnú satisfakciu vo výške 5.000,- Eur, ktorej výšku odôvodňuje: značnou intenzitou porušenia a ohrozenia osobnostných práv vzhľadom k veľkému množstvu osobných údajov, ktoré boli protiprávne spracúvané, kategóriou neoprávnené sprístupnených osobných údajov (rodné číslo a vlastnoručný podpis ako osobitná kategória zákonom zvlášť chránených osobných údajov), výnimočným rozsahom bezpečnostného incidentu, ktorý sa týka viac než 400 dotknutých osôb, časom trvania protiprávneho konania a osobou žalovanej, ktorá je na slovenskom trhu jedným z najväčších telekomunikačných operátorov a spracúva osobné údaje státisícov svojich klientov.

3. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 29.5.2019 namietla miestnu príslušnosť Okresného súdu Svidník, nakoľko zo žaloby bez akýchkoľvek pochybností je zrejmé, že ide o žalobu na ochranu osobnosti a miestne príslušným súdom na konanie v prvej inštancii v prípade žaloby na ochranu osobnosti je podľa § 13 CSP všeobecný súd žalovanej, t.j. v tomto prípade Okresný súd Bratislava II. Má za to, že v prípade žaloby na ochranu osobnosti nejde o druh sporu, ktorý by vyplýval zo spotrebiteľskej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou. V prípade práva na ochranu osobnosti ide o špecifický nárok, ktorým disponuje každá fyzická osoba zo zákona a existencia tohto práva teda nijako nesúvisí so spotrebiteľskou zmluvou (zmluva o pripojení) uzatvorenou medzi ňou a žalobcom. Ďalej uviedol, že odmieta tvrdenie žalobcu o flagrantnom porušení viacerých ustanovení zákona o ochrane osobných údajov zo strany žalovanej. Do dnešné ho dňa neboli zistené okolnosti, ktoré by nasvedčovali, že by došlo k zneužitiu osobných údajov žalobcu, s následným vznikom materiálnej ujmy na jeho strane a rovnako je vylúčené zneužitie osobných údajov žalobcu v súvislosti s týmto incidentom do budúcnosti, nakoľko dokumenty, ktoré tieto osobné údaje obsahujú, sa nachádzajú u právneho zástupcu žalobcu na účely súdneho konania. Má za to, že žalovaná neporušila žiadnu svoju povinnosť, ktorá jej vyplýva zo zákona o ochrane osobných údajov, od ktorého porušenia žalobca odvodzuje jej občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do jeho práva na ochranu osobnosti a teda nie je žalovaná v tomto konaní ani pasívne legitimovaná. Aj v prípade, keby súd dospel k záveru, že zo strany žalovanej došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu, v plnom rozsahu odmieta jeho nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá žalobcovi podľa neho mohla vzniknúť prípadným zneužitím jeho osobných údajov. Poukázala na to, že žalobca nijakým spôsobom nešpecifikoval, v čom by mala táto nemajetková ujma spočívať, a akým spôsobom, z čoho by v súvislosti s predmetnými osobnými údajmi mala na strane žalobcu vzniknúť. Zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch odmieta v plnom rozsahu čo do právneho dôvodu, ako aj výšky a požadovanú sumu 5.000,- Eur považuje za celkom zjavne neadekvátnu. Poukázal pritom na konštančnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva pri určovaní náhrady za porušenie osobnostných práv.

4. Žalobca v replike zo dňa 13.8.2019 k námietke miestnej príslušnosti uviedol, že úvahy žalovanej o miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Svidník považuje za nesprávne z dôvodov, že žalobca založil miestnu príslušnosť Okresného súdu Svidník ako osobitnú miestnu príslušnosť (danú na výber) v zmysle ust. § 19 písm. d) CSP. V konkrétnej právnej veci má žalobca adresu trvalého pobytu v obvode Okresného súdu Svidník. Nemôžu byť žiadne pochybnosti o tom, že právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou vznikol na základe zmluvy o pripojení, ktorú žalobca uzatváral so žalovanou ako dodávateľom v pozícii spotrebiteľa, teda slabšej strany v kontraktačnom procese. Zmluva o pripojení je teda bez pochyby zmluvou spotrebiteľskou. Súčasťou zmluvy o pripojení je súhlas žalobcu so spracovaním jeho osobných údajov a jej dodatky a práva uplatňované žalobou sú realizované v rámci spotrebiteľského vzťahu založeného práve zmluvou o pripojení a jej dodatkami. Ide teda o spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktorý v širšom kontexte vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy (povinnosť dodávateľa chrániť a bezpečne spracovávať, teda aj likvidovať osobné údaje spotrebiteľov), ale zároveň je to spor, ktorý celkom jednoznačne súvisí so spotrebiteľskou zmluvou (Zmluvou o pripojení), preto spĺňa všetky kritéria spotrebiteľského sporu v zmysle § 290 CSP a keďže spotrebiteľským sporom je v zmysle ustanovenia § 290 CSP spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou, je možné bez akýchkoľvek pochybností prijať záver o spotrebiteľskom charaktere sporu. Čo sa týka veci samej, žalobca uviedol, že právny vzťah, v rámci ktorého došlo k legitímnemu odovzdaniu osobných údajov žalobcu, bol uzatvorený len medzi žalobcom a žalovanou, preto iba žalovaná (nie jej obchodný zástupca) musí niesť za porušenie ochrany osobných údajov žalobcu občianskoprávnou zodpovednosť, ktorá je v podmienkach súkromnoprávnej ochrany osobnostných práv žalobcu založená na objektívnom princípe, a to v plnom rozsahu. Zdôraznil, že žalobca si uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy za neoprávnený zásah do svojho súkromného života v súvislosti s porušením práva na ochranu osobných údajov.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 20.9.2019 k replike žalobcu uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka má zásadne subsidiárny charakter, prichádza do úvahy len v prípadoch, kedy iné primerané zadostučinenie nie je postačujúce, najmä preto, že neoprávneným zásahom do osobnostných práv fyzickej osoby došlo k závažnej ujme. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je však vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach prípadu - existencia závažnej ujmy. Žalobca je vždy povinný existenciu závažnej ujmy bez ohľadu na to, v čom táto závažná ujma spočíva, v konaní riadne preukázať.

6. Z výsledkov vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav:

7. Dňa 9.2.2017 našiel Maroš Senaj v Stropkove za budovou na Hlavnej ul. č. 60, v ktorej sídli značková predajňa Orange Slovensko, a.s. v neuzamknutom priestore určenom na skladovanie papierového odpadu, medzi papierovým odpadom aj archívnu krabicu, v ktorej sa nachádzalo množstvo originálnych písomností s osobnými údajmi zákazníkov spoločnosti Orange Slovensko, a.s., vrátane originálu písomnosti označenej ako „Žiadosť o vydanie novej SIM karty a potvrdenie o jej prevzatí" zo dňa 24.11.2011, na ktorej sa nachádzali osobné údaje žalobcu, ale aj originály písomností s osobnými údajmi ďalších zákazníkov (klientov) žalovanej. V nájdenej archívnej krabici ARCHIVE BOX, TYP 1/75, na bočnej strane, ktorej je rukou napísané „ID 350GPBO1 ORANGE SLOVENSKO, a.s. CHYBNÉ SIM KARTY VÝMENA 2011, 8.11.2011 - 3.11.2012" sa nachádzali prevažne písomnosti s názvom: „Žiadosť o vydanie novej SIM karty a potvrdenie o jej prevzatí", „Výmena SIM karty" a „Žiadosť o znovupripojenie SIM karty". Predmetná archívna krabica s nájdenými písomnosťami bola ako dôkazný materiál odovzdaná Marošom Senajom advokátovi JUDr. Ambrózovi Motykovi, ktorý bol splnomocnený právnym zastupovaním vo veci neoprávneného zásahu do súkromného života dotknutých osôb v súvislosti so spracovávaním osobných údajov spoločnosťou Orange Slovensko a.s.

8. Listom zo dňa 28.2.2017 zástupca žalobcu vyzval žalovanú v súvislosti s jej protiprávnym zásahom do práv žalobcu na mimosúdne rokovanie, pri ktorom požadoval písomné ospravedlnenie, finančnú satisfakciu a náhradu nákladov právneho zastúpenia.

9. Právny zástupca žalovaného listom zo dňa 16.3.2017 zástupcovi žalobcu oznámil, že spoločnosť Orange Slovensko sa ospravedľuje za vzniknutú situáciu a ubezpečuje ich, že urobí všetko preto, aby sa v budúcnosti takáto situácia neopakovala. Zároveň odmietol zaplatať finančnej satisfakcie v sume 5.000,- Eur z dôvodu, že prípadný zásah do osobnostných práv dotknutých osôb nedosiahol takú

intenzitu a následky s ohľadom na ich súkromný život, aby boli odôvodnené úvahy nad poskytnutím náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

10. Zo záznamu Okresného riaditeľstva policajného zboru vo Svidníku, odbor poriadkovej polície, Obvodné oddelenie policajného zboru Stropkov zo dňa 20.2.2017 ČPS: ORPZ-SK-OPP5-77/2017-P je zrejmé, že Igor Hric, nar. 16.8.1986, bytom Stropkov, ul. Hrnčiarska č. 1618/40 podal oznámenie o priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, pričom v oznámení uviedol, že je vedúcim predajne spoločnosti Orange a.s., ktorá sídli na ulici Hlavnej č. 60 v objekte bývalého hotela Tokajik. Zároveň je oprávnený na zastupovanie tejto spoločnosti. Uviedol, že dňa 20.2.2017 v čase o 11.00 hod. zistil, že zo skladu, ktorý sa nachádza hneď za predajňou bol ukradnutý jeden igelitový mech o objeme 60 litrov, ktorý bol plný tlačív s osobnými údajmi ich klientov a tento bol určený na skartovanie. Tieto tlačivá si v sklade naposledy všimol ešte dňa 25.1.2017, kedy boli tlačivá s mechom uložené na podlahe. Krádežou tlačív a mecha bola pre spoločnosť Orange a.s. Bratislava spôsobená škoda vo výške 2,- Eur.

11. Z listu OR PZ vo Svidníku zo dňa 30.3.2017 vyplýva, že vykonaným objasňovaním bolo zistené, že v predmetnej veci krádežou tlačív, ktoré boli voľne uložené v igelitovom vreci v sklade za predajňou Orange na ulici Hlavnej v Stropkove, nedošlo k spáchaniu priestupku proti majetku, nakoľko podozrivý Maroš Senaj, nar. 27.9.1989 trvale bytom Medzilaborce, Čsl. armády 674/28, t.č. bytom Stropkov, ul. Krátka č. 1668/4, nájdením a následným prisvojením si predmetných tlačív z neuzamknutého skladu spoločnosti Orange Slovensko a.s. nespôsobil žiadnu majetkovú škodu, čo vylučuje naplnenie skutkovej podstaty priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 Zákona o priestupkoch, avšak vzniklo podozrenie z porušenia zákona č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov podľa § 19 ods. 1, kde za bezpečnosť osobných údajov zodpovedá prevádzkovateľ, v predmetnej veci spoločnosť Orange Slovensko, a preto vec bola podľa § 60 ods. 3 písm. c/ Zákona o priestupkoch s poukázaním na § 63 ods. 5 Zákona o ochrane osobných údajov odovzdaná Úradu na ochranu osobných údajov, Hraničná 12, Bratislava.

12. Z Rozhodnutia ÚOOÚ SR zo dňa 16.8.2017 Číslo: 00777/2017-Os-17 vyplýva, že spoločnosť ELSIG s.r.o. ako sprostredkovateľ „porušil ustanovenie § 17 ods. 1 a § 19 ods. 1 zákona tým, že pri likvidácii dokumentov obsahujúcich osobné údaje klientov spoločnosti Orange Slovensko a.s. v rozsahu meno a priezvisko klienta (obchodné meno), adresa, rodné číslo (IČO), telefónne číslo, číslo OP, pridelené číslo, číslo SIM karty, účastnícke číslo, podpis klienta a podpis povereného pracovníka ako aj informácie o predajnom mieste nepostupoval s náležitou starostlivosťou, pričom tieto boli uložené v archívnej krabici s označením ARCHIVE BOX, TYP 1/75, na bočnej strane, ktorej je rukou napísané „ID 350GPB01 ORANGE SLOVENSKO, a.s. CHYBNÉ SIM KARTY VÝMENA 2011, 8.11.2011 - 3.11.2012“ (ďalej len „archívna krabica“) a umiestnené v sklade na papierový odpad nachádzajúceho sa za budovou, v ktorej sídli predajňa Orange Slovensko, a.s. na Ul. Hlavná 60 v Stropkove“. Úrad neuložil citovaným rozhodnutím spoločnosti ELSIG s.r.o. opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku, keď konštatoval, že sprostredkovateľ v priebehu konania preukázal plnenie povinnosti vyplývajúce mu z ustanovení zákona a následne po bezpečnostnom incidente nanovo prijal bezpečnostné opatrenia a tým uloženie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku už nebolo v danom prípade dôvodné a účelné. Následne Úrad rozhodnutím zo dňa 22.12.2017 číslo: 01515/2017-Os-9 uložil sprostredkovateľovi - obchodnému zástupcovi žalovanej, spoločnosti ELSIG s.r.o. za porušenie povinnosti v súvislosti s bezpečnosťou spracúvania osobných údajov a v súvislosti s likvidáciou dokumentov pokutu vo výške 5 000 eur. Toto rozhodnutie bolo na základe rozkladu spoločnosti ELSIG, s.r.o. potvrdené rozhodnutím predsedníčky ÚOOÚ SR zo dňa 9.3.2018 číslo: 00103/2018-Op-7. Administratívne konanie (konanie o ochrane osobných údajov) na základe podnetu spoločnosti Orange Slovensko, a.s. proti advokátovi JUDr. Ambrózovi Motykovi bolo rozhodnutím ÚOOÚ SR zo dňa 8.9.2017 číslo: 00780/2017-Os-11 zastavené. Rovnako bolo zastavené aj administratívne konanie voči žalovanej a to rozhodnutím ÚOOÚ SR zo dňa 23.8.2018 pod číslom: 00144/2018-Os-21, v ktorom bol navrhovateľom Maroš Senaj.

13. Zo jednotlivých žiadostí o vydanie novej SIM karty a potvrdenie o jej prevzatí týkajúcich sa žalobcov je zrejmé, že táto listina obsahovala tieto osobné údaje žalobcu: meno a priezvisko, adresu bydliska, rodné číslo, číslo OP, telefónne číslo, číslo SIM karty, účastnícke číslo a vlastnoručný podpis. Táto listina s osobnými údajmi žalobcu bola neodborne odložená v archívnej krabici v sklade za tovarom značkovej predajne žalovanej v Stropkove spoločne s cca 480 ďalšími originálnymi listinami klientov žalovanej a to v období od 25.1.2017 - 9.2.2017.

14. Žalobcovia vo svojich výpovediach takmer zhodne uviedli, že o predmetnom incidente sa dozvedeli z listu, ktorý im bol doručený. Boli z toho zhrození, že mohlo dôjsť k zneužitiu ich osobných údajov na rôzne účely. Táto obava prevláda aj v súčasnej dobe.

15. Z vyjadrenia žalovanej k otázkam žalobcov zo dňa 14.1.2020 (z konania OS Svidník, sp. zn. 6C/39/2018) súd zistil, že lehota uloženia písomných dokumentov, na ktorých sa nachádzali osobné údaje žalobcov, je podľa registratúrneho plánu žalovanej 10 rokov odo dňa zániku platnosti zmluvy o pripojení. Predmetné písomné dokumenty sa nearchivujú na predajnom mieste, kde boli vytvorené. Predmetné dokumenty sa prikladajú k zmluve o pripojení, resp. zmluve o poskytovaní verejných služieb. Po vyhotovení týchto dokumentov na predajnom mieste, sa tieto dokumenty v najbližšom termíne zvozu dokumentácie (raz za 14 kalendárnych dní) od vzniku dokumentu zasielajú na účely archivácie do centrálného archívu žalovanej v Lučenci, kde sa priložia k zmluve o pripojení, resp. k zmluve o poskytovaní verejných služieb, ku ktorej boli vyhotovené, to jest archivujú sa spolu s touto zmluvou. Každý zákaznícky dokument, ktorý je vytvorený na predajnom mieste, je zaevidovaný v aplikácii Archivnet, kde je uvedený aj jeho status, t.j. je možné určiť v každom okamihu, či sa dokument na predajni stále nachádza alebo bol vyexpedovaný do centrálného archívu žalovanej v Lučenci.

16. Nakoľko žalovaná pri svojom prvom úkone namietala miestnu príslušnosť Okresného súdu Svidník, pričom uviedla, že miestne príslušným súdom na konanie v prvej inštancii v prípade žaloby na ochranu osobnosti je podľa § 13 CSP všeobecný súd žalovanej, t.j. v danom prípade Okresný súd Bratislava II, súd skúmal svoju miestnu príslušnosť.

17. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

18. Podľa § 19 písm. d) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v obvode ktorého má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania.

19. Podľa § 36 ods. 1 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný.

20. Podľa § 41 CSP, súd skúma miestnu príslušnosť iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí; výlučnú miestnu príslušnosť skúma aj bez námietky na začiatku konania.

21. Podľa § 42 CSP, ak je námietka miestnej nepríslušnosti nedôvodná alebo ak nie je uplatnená včas, súd na ňu neprihliadne a spor prejedná a rozhodne. Neprihliadnutie na námietku súd odôvodní v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

22. Podľa § 290 CSP, spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

23. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

24. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

25. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

26. Súd pri skúmaní svojej príslušnosti vychádzal z podstaty sporu, ktorý je síce sporom o ochranu osobnosti z dôvodu zásahu do súkromia žalobcov, avšak zásah do súkromia bezprostredne súvisí s porušením ochrany osobných údajov pri ich spracúvaní žalovanou v rámci plnenia Zmluvy o pripojení.

27. Právny základ pre spracúvanie osobných údajov je vo všeobecnosti stanovený v § 9 ZOOÚ.

28. Podľa § 9 ods. 1 ZOOÚ, prevádzkovateľ môže spracúvať osobné údaje len na základe priamo vykonateľného právne záväzného aktu Európskej únie, medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, ustanovení tohto zákona alebo osobitného zákona, alebo na základe súhlasu dotknutej osoby.

29. Právnym základom pre spracúvanie osobných údajov žalobcov žalovanou ako telekomunikačným operátorom je zákon č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZEK“), teda osobitný zákon, na ktorý odkazuje § 9 ods. 1 ZOOÚ.

30. Podľa § 56 ods. 3 ZEK, podnik, ktorý poskytuje verejné služby, môže na účely uzavretia a plnenia zmluvy o poskytovaní verejných služieb, jej zmeny, ukončenia alebo prenesenia čísla, fakturácie, prijímania a evidencie platieb, pohľadávok a postupovania pohľadávok a vypracovania zoznamu účastníkov získavať a spracúvať údaje účastníkov, ktorými sú telefónne číslo, výška neuhradených záväzkov a

a) meno, priezvisko, titul, adresa trvalého pobytu, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu alebo iného dokladu totožnosti fyzickej osoby, štátnu príslušnosť,

- b) obchodné meno, miesto podnikania a identifikačné číslo fyzickej osoby - podnikateľa alebo
- c) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo právnickej osoby.

31. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná na účely uzavretia zmluvy o pripojení, ale aj ďalších činností súvisiacich s plnením tejto zmluvy, mala zákonné oprávnenie spracúvať osobné údaje žalobcu. Ak teda k zásahu do súkromia žalobcu malo dôjsť pri legitímnom spracúvaní osobných údajov žalobcu a žalovaná takého svoje oprávnenie (právny základ) môže pre účely uzavretia a plnenia Zmluvy o pripojení odvodiť priamo zo zákona (§ 56 ods. 3 písm. a) ZEK) a na spracúvanie osobných údajov nepotrebuje ani súhlas žalobcu, potom zásah do súkromia žalobcu pri porušení ochrany jeho osobných údajov bez akýchkoľvek pochybností súvisí so Zmluvou o pripojení, o ktorej spotrebiteľskom charaktere nemôže byť žiaden spor.

32. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovanej, že uplatňované právo žalobcu nijako nesúvisí so spotrebiteľskou zmluvou (zmluva o pripojení) uzatvorenou medzi žalobcom a žalovanou a skutočnosť, že strany uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu je v tomto prípade podružná, pretože právny základ nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva z iného právneho vzťahu, resp. má iný právny základ ako spotrebiteľská zmluva (zmluva o pripojení).

33. Súd konštatuje, že právo na ochranu osobnosti za zásah do súkromného života žalobcu pre porušenie ochrany jeho osobných údajov bezprostredne súvisí so základným spotrebiteľským vzťahom medzi stranami založeným Zmluvou o pripojení, pretože k porušeniu ochrany osobných údajov došlo v súvislosti so službami telekomunikačného operátora, ktoré žalovaná poskytovala žalobcovi na základe Zmluvy o pripojení a v jej rámci.

34. „Za spotrebiteľský spor možno považovať spor o akejkoľvek otázke týkajúcej sa (vyplývajúcej zo) spotrebiteľskej zmluvy, napríklad či zmluva vznikla, či je platná, či naďalej trvá, ďalej otázky výkladu obsahu spotrebiteľskej zmluvy, posúdenie nárokov z nej vyplývajúcich, ako aj nárokov z jej porušenia a iné. Za spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou môžu byť považované aj nároky z bezdôvodného obohatenia, nároky z mimozmluvnej zodpovednosti, nároky z nekalej súťaže a nekalých obchodných praktík, nároky zo zodpovednosti za škodu spôsobenú vadnou vecou a iné. Aspekt sporu vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiacej so spotrebiteľskou zmluvou je zachovaný aj v prípade, ak sa spor týka iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou". (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, s. 1020)

35. Vychádzajúc z uvedeného preto súd považoval predmetný spor za spor spotrebiteľský.

36. Podporne možno uviesť, že v danom prípade sa jedná aj o spor vyvolaný zásahom do práva na ochranu osobnosti v zmysle ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Zároveň sa žalobca domáha primeraného finančného zadosťučinenia, pričom tento nárok na náhradu nemajetkovej ujmy možno subsumovať pod pojem škoda tak, ako to vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora z 24.10.2013 vo veci C -22/2012 (Hassová), kedy obdobne aj v tomto prípade, keď súdny dvor uviedol, že nemajetková ujma je v zmysle smernice o zodpovednosti za škodu subsumovaná pod pojem škody. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je zložkou nároku na náhradu škody. V súvislosti s týmto konštatovaním možno uviesť, že tunajší súd je miestne príslušným súdom v zmysle ustanovenia § 19 písm. b/ CSP, kedy popri všeobecnom súde žalovanej je na konanie miestne príslušný aj súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že udalosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody a teda jej súčasťou ako nemajetkovej ujmy, nastala v obvode tunajšieho súdu Svidník, Táto skutočnosť ohľadom úniku dokladov s osobnými dátami žalobcu nebola v konaní sporná. Preto aj z uvedených dôvodov má tunajší súd za to, že je daná jeho miestna príslušnosť aj ako osobitná miestna príslušnosť podľa § 19 CSP.

37. Podľa Čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

38. Podľa Čl. 10 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

39. Podľa Čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

40. Podľa Čl. 16 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, každý má právo na ochranu osobných údajov, ktoré sa ho týkajú.

41. Podľa Čl. 16 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom ustanovia pravidlá, ktoré sa vzťahujú na ochranu fyzických osôb, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, ako aj členskými štátmi pri výkone činností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti práva Únie, a pravidlá, ktoré sa vzťahujú na voľný pohyb takýchto údajov. Dodržiavanie týchto pravidiel podlieha kontrole nezávislých orgánov.

42. Podľa Čl. 8 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, každý má právo na ochranu osobných údajov, ktoré sa ho týkajú.

43. Podľa Čl. 8 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, tieto údaje musia byť riadne spracované na určené účely na základe súhlasu dotknutej osoby alebo na inom oprávnenom základe ustanovenom zákonom. Každý má právo na prístup k zhromaždeným údajom, ktoré sa ho týkajú, a právo na ich opravu.

44. Podľa Čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

45. Podľa Čl. 19 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe .

46. Podľa Čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

47. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

48. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

49. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

50. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

51. V čase vzniku bezpečnostného incidentu bol účinný zákon č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý súd na tento prípad aplikoval.

52. Podľa § 1 zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov (ďalej len „ZOOÚ“), tento zákon upravuje

- a) ochranu práv fyzických osôb pred neoprávneným zasahovaním do ich súkromného života pri spracúvaní ich osobných údajov,
- b) práva, povinnosti a zodpovednosť pri spracúvaní osobných údajov fyzických osôb,
- c) postavenie, pôsobnosť a organizáciu Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“).

53. Podľa § 3 ods. 3 ZOOÚ, týmto zákonom nie je dotknuté právo na ochranu osobnosti.

54. Podľa § 4 ods. 1 ZOOÚ, osobnými údajmi sú údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takou osobou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu.

55. Podľa § 4 ods. 2 ZOOÚ, na účely tohto zákona sa rozumie

- a) dotknutou osobou každá fyzická osoba, ktorej sa osobné údaje týkajú,

b) prevádzkovateľom každý, kto sám alebo spoločne s inými vymedzí účel spracúvania osobných údajov, určí podmienky ich spracúvania a spracúva osobné údaje vo vlastnom mene; ak účel, prípadne aj podmienky spracúvania osobných údajov ustanovuje zákon, priamo vykonateľný právne záväzný akt Európskej únie alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, prevádzkovateľom je ten, kto je na plnenie účelu spracúvania za prevádzkovateľa ustanovený alebo kto spĺňa zákonom, priamo vykonateľným právne záväzným aktom Európskej únie alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, ustanovené podmienky,

d) sprostredkovateľom každý, kto spracúva osobné údaje v mene prevádzkovateľa, v rozsahu a za podmienok dojednaných s prevádzkovateľom v písomnej zmluve podľa § 8 a v súlade s týmto zákonom.

56. Podľa § 4 ods. 3 ZOOÚ, na účely tohto zákona sa ďalej rozumie

a) spracúvaním osobných údajov vykonávanie operácií alebo súboru operácií s osobnými údajmi, najmä ich získavanie, zhromažďovanie, šírenie, zaznamenávanie, usporadúvanie, prepracúvanie alebo zmena, vyhľadávanie, prehliadanie, preskupovanie, kombinovanie, premiestňovanie, využívanie, uchovávanie, blokovanie, likvidácia, ich cezhraničný prenos, poskytovanie, sprístupňovanie alebo zverejňovanie; niektorými operáciami s osobnými údajmi sa podľa prvej vety rozumie

2. sprístupňovaním osobných údajov oznámenie osobných údajov alebo umožnenie prístupu k nim príjemcovi, ktorý ich ďalej nespracúva,

5. likvidáciou osobných údajov zrušenie osobných údajov rozložením, vymazaním alebo fyzickým zničením hmotných nosičov tak, aby sa z nich osobné údaje nedali reprodukovať.

57. Podľa § 5 ods. 1 ZOOÚ, osobné údaje možno spracúvať len spôsobom ustanoveným týmto zákonom a v jeho medziach tak, aby nedošlo k porušeniu základných práv a slobôd dotknutých osôb, najmä k porušeniu ich práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti alebo k iným neoprávneným zásahom do ich práva na ochranu súkromia.

58. Podľa § 5 ods. 1 ZOOÚ, osobné údaje môže spracúvať iba prevádzkovateľ a sprostredkovateľ.

59. Podľa § 6 ods. 2 písm. h) ZOOÚ, prevádzkovateľ je povinný zlikvidovať tie osobné údaje, ktorých účel spracúvania sa skončil, po skončení účelu spracúvania možno osobné údaje ďalej spracúvať len za podmienok ustanovených v odseku 5.

60. Podľa § 8 ods. 1 ZOOÚ, prevádzkovateľ je oprávnený na základe písomnej zmluvy poveriť spracúvaním osobných údajov sprostredkovateľa. Na účely poverenia sprostredkovateľa spracúvaním osobných údajov podľa prvej vety sa súhlas dotknutej osoby nevyžaduje.

61. Podľa § 8 ods. 2 ZOOÚ, prevádzkovateľ je pri výbere sprostredkovateľa povinný dbať na jeho odbornú, technickú, organizačnú a personálnu spôsobilosť a jeho schopnosť zaručiť bezpečnosť spracúvaných osobných údajov opatreniami podľa § 19 ods. 1. Prevádzkovateľ nesmie zveriť spracúvanie osobných údajov sprostredkovateľovi, ak by tým mohli byť ohrozené práva a právom chránené záujmy dotknutých osôb.

62. Podľa § 8 ods. 9 ZOOÚ, povinnosti prevádzkovateľa stanovené v jeho § 8 ods. 6, § 15 až 18 a § 28 až 32 môže vykonať sprostredkovateľ, ak sa tak výslovne dohodne v zmluve uzatvorenej s prevádzkovateľom.

63. Podľa § 8 ods. 10 ZOOÚ, sprostredkovateľ zodpovedá za plnenie povinností podľa odseku 9 v rozsahu zmluvy uzatvorenej s prevádzkovateľom.

64. Podľa § 17 ods. 1 ZOOÚ, prevádzkovateľ je po splnení účelu spracúvania povinný bez zbytočného odkladu zabezpečiť likvidáciu osobných údajov.

65. Podľa § 19 ods. 1 ZOOÚ, za bezpečnosť osobných údajov zodpovedá prevádzkovateľ. Prevádzkovateľ je povinný chrániť spracúvané osobné údaje pred ich poškodením, zničením, stratou, zmenou, neoprávneným prístupom a sprístupnením, poskytnutím alebo zverejnením, ako aj pred akýmkoľvek inými neprípustnými spôsobmi spracúvania. Na tento účel prijme primerané technické, organizačné a personálne opatrenia (ďalej len „bezpečnostné opatrenia“) zodpovedajúce spôsobu spracúvania osobných údajov, pričom berie do úvahy najmä použiteľné technické prostriedky, dôvernosť

a dôležitosť spracúvaných osobných údajov, ako aj rozsah možných rizík, ktoré sú spôsobilé narušiť bezpečnosť alebo funkčnosť informačného systému.

66. Podľa § 60 CSP, stranami sú žalobca a žalovaný.

67. Po tom, čo sa súd vysporiadal s otázkou miestnej príslušnosti, zaoberal sa otázkou vecnej legitímácie strán. Platí, že okruh strán sporu určuje žalobca. Jedným zo základných predpokladov úspešnosti žaloby je aj to, aby stranami boli všetky vecne legitímované osoby. Všeobecne sa pod vecnou legitímáciou rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitímovaný) a účastník na opačnej procesnej strane je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitímovaný). Procesnú zodpovednosť za označenie strán v žalobe vždy nesie žalobca v tom zmysle, že nedostatočné označenie vecne legitímovaných strán znamená zamietnutie žaloby.

68. Súd pri rozhodovaní o akejkoľvek žalobe je vždy povinný skúmať existenciu vecnej legitímácie strán, a to aj ak ju v konaní nikto nenamieta. Pokiaľ sa súd k tejto otázke aj výslovne nevyjadrí, neznamená to, že sa s ňou nevysporiadal. Súd mal za preukázané, že žalobca bol dňa 24.11.2011, kedy bol v mene žalovanej vyhotovený dokument s jeho osobnými údajmi, klientom žalovanej na základe zmluvy o pripojení. Súd zároveň žalobcu považoval za dotknutú osobu v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 122/2013 Z.z o ochrane osobných údajov, u ktorej došlo pri spracúvaní jeho osobných údajov prostredníctvom spoločnosti ELSIG s.r.o. k porušeniu ustanovení zákona o ochrane osobných údajov a tým k zásahu do jeho súkromného života. Žalobca sa teda touto žalobou domáhal svojho práva na ochranu osobnosti v zmysle ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, čím bola založená aktívna vecná legitímácia žalobcu a táto nebola ani žalovanou stranou v konaní namietaná. Svoju pasívnu legitímáciu namietala žalovaná vo vyjadrení k žalobe a v priebehu konania.

69. Žalobca za pasívne legitímovanú stranu označil spoločnosť Orange Slovensko a.s., pretože písomné materiály, na ktorých sa nachádzali jeho osobné údaje a ktoré boli spracúvané v rozpore so zákonom o ochrane osobných údajov boli vyhotovené v súvislosti s plnením Zmluvy o pripojení medzi žalobcom a žalovanou. Súd konštatuje, že občianskoprávna zodpovednosť žalovanej za zásah do súkromia žalobcu má objektívny charakter, ktorý vyplýva z ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka ako generálnej klauzuly ochrany osobnosti v súkromnom práve. „Zamestnanec, prípadne iná použitá osoba nezodpovedá osobne priamo postihnutej fyzickej osobe; za nemajetkovú ujmu zodpovedá právnická alebo fyzická osoba, ktorá takúto osobu na svoju činnosť použila („použitá“ osoby zodpovedajú len v tzv. vnútornom vzťahu)“ (Rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 3. októbra 2011, sp.zn. 30 Cdo 1509/2011), „Ak bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou alebo inou fyzickou osobou k realizácii činnosti tejto právnickej či inej osoby, pričíta sa neoprávnený zásah samotnej fyzickej či inej právnickej osobe“ (Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 30 Cdo 2712/2005). „Pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. Pre posúdenie, či išlo o takúto činnosť, je určujúca existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu danej činnosti“ (Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 228/2012).

70. Pri posúdení občianskoprávnej zodpovednosti teda nebolo podstatné, že žalovaná konala prostredníctvom svojich obchodných zástupcov, ktorí sa postupne menili, ani to, že kto písomné dokumenty s osobnými údajmi vytvoril, spracúval, až napokon ich protiprávne likvidoval a sprístupnil a to obchodný zástupca ELSIG s.r.o., ale je právne významné, že porušenie ochrany osobných údajov, ako Úradom na ochranu osobných údajov preukázaný bezpečnostný incident, bolo spôsobené pri plnení Zmluvy o pripojení, ktorú mal žalobca uzatvorenú práve so žalovanou. Objektívna zodpovednosť je zodpovednosťou za výsledok (bez potreby preukazovať zavinenie) konania účastníka v konkrétnom právnom vzťahu. Na základe uvedeného mal súd preukázanú pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej a teda rozhodol, že žalovaná zodpovedá žalobcovi v súkromnom občianskoprávnom vzťahu za zásah do jeho práva na ochranu osobných údajov zakotveného v čl. 19 Ústavy SR a poskytol žalobcovi súdnu ochranu.

71. Na tomto mieste súd považuje za dôležité zdôrazniť rozdiel medzi občianskoprávnou a administratívnou (správnou) zodpovednosťou subjektov v režime zákona č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov, ktorý bol platný v čase vzniku a trvania bezpečnostného incidentu. Bezpečnostný incident je termín administratívneho konania o ochrane osobných údajov podľa ZOOÚ a v konkrétnej

veci ním Úrad na ochranu osobných údajov skutkovo aj právne vymedzil protiprávne konanie obchodného zástupcu žalovanej pri spracúvaní osobných údajov žalobcov tak, ako to vyplýva z rozhodnutí Úradu na ochranu osobných údajov číslo: 00777/2017-Os-17 zo dňa 16.8.2017, číslo: 01515/2017-Os-9 zo dňa 22.12.2017 a z rozhodnutia predsedníčky Úradu na ochranu osobných údajov číslo: 00103/2018-Op-7 zo dňa 9.3.2018. Administratívna zodpovednosť pri spracúvaní osobných údajov vyplýva pre zainteresované subjekty z § 1 písm. b) ZOOÚ, pričom dozor nad dodržiavaním pravidiel ochrany osobných údajov daných ZOOÚ vykonáva orgán štátu, ktorým je Úrad na ochranu osobných údajov. Administratívna zodpovednosť teda znamená zodpovednosť osoby zainteresovanej na spracúvaní osobných údajov (napr. prevádzkovateľ, sprostredkovateľ a osoby vymedzené v § 2 ods. 1 ZOOÚ) voči štátu za dodržiavane presných pravidiel pre vykonávanie jednotlivých operácií s osobnými údajmi v rôznych spoločenských oblastiach. Administratívna zodpovednosť je kategóriou verejného práva založenou na subjektívnej zodpovednosti, preto na jej naplnenie sa vyžaduje zavinenie (postačuje nedbanlivosť). Občianskoprávna zodpovednosť je však kategóriou súkromného práva (medzi subjektami právneho vzťahu) a je založená na princípe objektívnej zodpovednosti (za výsledok bez potreby preukazovať zavinenie).

72. Skutok, ktorým došlo pri spracúvaní osobných údajov žalobcov v rámci ich právneho vzťahu so žalovanou k zavinenému porušeniu ich ochrany zo strany žalovanou povereného sprostredkovateľa ako obchodného zástupcu žalovanej je bezpečnostným incidentom, za ktorý v rovine administratívneho práva (voči štátu reprezentovaného Úradom) zodpovedá poverený sprostredkovateľ ako priamy pôvodca zásahu do práv žalobcov. V administratívnom konaní bolo právoplatne rozhodnuté, že sprostredkovateľ (ELSIG s.r.o.) porušil § 17 ods. 1 a § 19 ods. 1 ZOOÚ, čím sa dopustil administratívneho deliktu podľa § 68 ods. 5 písm. d) a § 68 ods. 5 písm. e) ZOOÚ, za čo mu bola uložená pokuta vo výške 5.000,- Eur.

73. Ten istý bezpečnostný incident je v rovine súkromného práva skutkovým základom protiprávneho konania, za ktoré nesie voči žalobcom občianskoprávnu zodpovednosť žalovaná, pretože ako už bolo súdom konštatované, k zásahu do práva na súkromný život (na súkromie) žalobcov došlo pri spracúvaní osobných údajov žalobcov v súvislosti poskytovaním telekomunikačných služieb žalovanou žalobcom na základe Zmluvy o pripojení. Pre posúdenie občianskoprávnej zodpovednosti je pritom bez právneho významu, že osobné údaje žalobcov spracúvala v rozpore so zákonom osoba poverená žalovanou, pretože právny základ pre ich spracúvanie (§ 56 ods. 3 ZEK) svedčil žalovanej a osobné údaje poverená osoba (sprostredkovateľ) spracúvala v mene a v záujme žalovanej v súvislosti s plnením Zmluvy o pripojení. Preto žalovaná občianskoprávne zodpovedá žalobcom za zásah do ich súkromia. Napokon aj zákon o ochrane osobných údajov okrem administratívnej zodpovednosti, ktorú priamo upravuje, odkazuje v ustanovení § 3 ods. 3 na možnosť dotknutej osoby uplatniť prostriedkami súdnej ochrany právo na ochranu osobnosti podľa § 11 až 16 Občianskeho zákonníka. Súd na margo občianskoprávnej zodpovednosti žalovanej voči žalobcom poznamenáva, že z listu žalovanej zo dňa 16.3.2017, ktorý bol reakciou na list žalobcov zastúpených právnym zástupcom zo dňa 28.2.2017, nevyplýva, aby žalovaná namietala svoju zodpovednosť za „uvedený incident“. V liste žalovaná uvádza, že k takejto situácii došlo aj napriek skutočnosti, že spoločnosť Orange Slovensko vynakladá maximálne úsilie na zabezpečenie efektívnej ochrany osobných údajov svojich účastníkov a zároveň prijala opatrenia, aby sa v budúcnosti eliminovala v maximálnej miere možnosť vzniku takejto alebo podobnej situácie. Žalovaná v liste zo 16.3.2017 uviedla: „Pokiaľ ide o Vašu požiadavku na zaplatenie finančnej satisfakcie v sume 5.000,00 EUR (slovom päťtisíc euro) pre každého z klientov, zaujíma k tejto spoločnosť Orange Slovensko negatívne stanovisko. Podľa názoru spoločnosti Orange Slovensko nedosiahol prípadný zásah do osobnostných práv Vašich klientov ako dotknutých osôb takú intenzitu a následky s ohľadom na ich súkromný život, aby boli odôvodnené úvahy nad poskytnutím náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Rovnako tak v tomto momente, ako aj Vy sám uvádzate, nie sú známe ani informácie o tom, že by ktorejkoľvek z Vami zastupovaných osôb vznikla akákoľvek škoda v príčinnej súvislosti s popisovanou udalosťou. Spoločnosť Orange Slovensko sa zároveň touto cestou Vaším klientom ospravedlňuje za vzniknutú situáciu a ubezpečuje ich, že urobí všetko preto, aby sa v budúcnosti takáto situácia neopakovala“.

74. Z takéhoto stanoviska žalovanej sa súdu skôr javí, že žalovaná nepopiera svoju zodpovednosť za bezpečnostný incident vo vzťahu k žalobcom (smeruje k tomu aj jej ospravedlnenie), ale „prípadný“ zásah do osobnostných práv žalobcov nedosiahol podľa žalovanej takú intenzitu a následky s ohľadom na ich súkromný život, aby boli odôvodnené úvahy nad poskytnutím náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z uvedeného jasne vyplýva, že negatívne stanovisko žalovanej vo vzťahu k požadovanej finančnej satisfakcii žalobcu v predsúdnom štádiu sa neopieralo o argument popretia

vlastnej zodpovednosti za bezpečnostný incident, ale o nedostatok intenzity zásahu do osobnostných práv a jeho následky v sfére súkromného života dotknutých osôb.

75. Zmena postoja žalovanej nastala v súdnom konaní, kde žalovaná svoju pasívnu legitimitáciu namietala od začiatku a okrem už spomínanej argumentácie poukazovala aj na skutočnosť, že v administratívnom konaní proti žalovanej bolo rozhodnutím ÚOOÚ SR z 23.8.2018 číslo: 00144/2018-Os-21 konanie o ochrane osobných údajov proti žalovanej ako prevádzkovateľovi zastavené, pretože Úrad nezistil v príčinnej súvislosti medzi vznikom bezpečnostného incidentu a plnením zákonných povinností prevádzkovateľa porušenie zákona. Citované rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím predsedníčky ÚOOÚ SR zo dňa 22.11.2018 č.k.: 00465/2018-Op-4. Vzhľadom k uvedeným rozhodnutiam žalovaná navrhovala, aby súd postupoval podľa § 193 CSP, podľa ktorého je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu. Súd sa s argumentáciou žalovanej nestotožnil, pretože citované rozhodnutia ÚOOÚ SR a jeho predsedníčky nepatria medzi rozhodnutia, ktorých záväznosť pre súd by mala vyplývať z § 193 CSP.

76. Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

77. Citovanými rozhodnutiami príslušný správny orgán (ÚOOÚ SR) nerozhodol o tom, že bol spáchaný iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu (ZOOÚ) a o tom, kto ho spáchal, ale rozhodol o zastavení konania o ochrane osobných údajov vedeného voči žalovanej. Takéto rozhodnutie nie je pre súd záväzné, ani čo sa týka výroku, ani odôvodnenia. Napriek uvedenému sa súd s citovanými rozhodnutiami oboznámil a zistil, že administratívny orgán sa v správnom konaní o ochrane osobných údajov proti žalovanej nezaoberal niektorými skutočnosťami, ktoré by mohli mať význam pri posudzovaní administratívnej zodpovednosti žalovanej.

78. Písomná dokumentácia týkajúca sa osobných údajov žalobcu sa podľa vyjadrenia spoločnosti ELSIG s.r.o. nachádzala na obchodnej prevádzke žalovanej v Stropkove už v roku 2014, keď ELSIG s.r.o. ešte neprevádzkoval predajňu v Stropkove. ELSIG s.r.o. ako sprostredkovateľ sa v administratívnom konaní ÚOOÚ SR č. 01515/2017-Os v rozklade proti rozhodnutiu z 22.12.2017 vyjadril, že uvedenú dokumentáciu nikdy písomne neprebrali a nemali k nej vzťah ani ako prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ.

79. Žalovaná v podaní zo dňa 14.1.2020, v ktorom odpovedala na písomné otázky žalobcov v konaní na tunajšom súde pod sp. zn. 6C/29/2018 uviedla, že každý zákaznícky dokument, ktorý je vytvorený na predajnom mieste je zaevidovaný v aplikácii Archivnet, kde je uvedený aj jeho status, t.j. je možné určiť v každom okamihu, či sa dokument na predajni stále nachádza alebo bol vyexpedovaný do centrálného archívu žalovanej v Lučenci. Žalovaná v tom istom podaní konštatovala, že po vyhotovení týchto dokumentov na predajnom mieste sa tieto dokumenty v najbližšom termíne zvozu dokumentácie (raz za 14 kalendárnych dní) od vzniku dokumentu zasielajú na účely archivácie do centrálného archívu žalovanej v Lučenci, kde sa priložia k zmluve o pripojení, resp. k zmluve o poskytovaní verejných služieb, ku ktorej boli vyhotovené, to jest archivujú sa spolu s touto zmluvou. Najmä tu uvádzané skutočnosti navodzujú opodstatnené pochybnosti o tom, či žalovaná v súvislosti s posudzovaným bezpečnostným incidentom aj sama osobne neporušila niektoré z ustanovení ZOOÚ, keď jej patriaca dokumentácia s osobnými údajmi jej zákazníkov sa po prevzatí obchodného zastúpenia žalovanej v Stropkove od Ivety Zeleňákovej v prospech Jána Čekovského ELSIG bezdôvodne nachádzala v predajni v Stropkove, kde bola od roku 2014 až do mesiaca február 2017 nepovšimnutá a neodborne odložená v sklade za tovarom v značkovej predajni (z odôvodnenia rozhodnutia predsedníčky ÚOOÚ SR zo dňa 9.3.2018 číslo: 00103/2018-Op-7 na strane 9). Predsedníčka ÚOOÚ SR v citovanom rozhodnutí na stranách 10) a 11) ďalej konštatuje, že v prípade zániku výkonu oprávnení obchodného zastúpenia v značkovej predajni práva a povinnosti súvisiace s prevádzkovaním značkovej predajne spoločnosti Orange, alebo vzhľadom na svoju povahu slúžiace tomuto účelu prechádzajú späť na spoločnosť Orange, prípadne na iného obchodného zástupcu určeného spoločnosťou Orange. Ak nový obchodný zástupca tvrdí, že uvedenú dokumentáciu nikdy neprevzal a nemal k nej žiaden vzťah a žalovaná nepreukázala, že túto dokumentáciu novému obchodnému zástupcovi protokolárne odovzdala (odpoveď na otázku č. 6 v podaní žalovanej zo 14.1.2020) potom je evidentné, že žalovaná nemala dlhodobo pod kontrolou

predmetné písomnosti a to napriek jej tvrdeniu o fungujúcej aplikácii Archivnet aj napriek pravidelnému štrnásťdňovému zberu originálnych dokumentov do centrálného archívu žalovanej v Lučenci.

80. Súd v predchádzajúcej argumentácii už vysvetlil, že v administratívnom konaní zistený bezpečnostný incident tvorí skutkový základ protiprávneho konania, ktoré v rámci objektívnej občianskoprávnej zodpovednosti voči žalobcovi za zásah do jeho súkromia dopadá na žalovanú.

81. Po tom, čo súd mal za preukázanú pasívnu legitímáciu žalovanej, sa zaoberal vecou samou. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali, aby súd uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcom po 5.000,- Eur ako náhradu nemajetkovej ujmy vo forme finančného zadosťučinenia za neoprávnený zásah do svojho súkromného života v súvislosti s porušením práva na ochranu osobných údajov.

82. Pod nemajetkovou ujmu možno vo všeobecnosti rozumieť akúkoľvek ujmu, ktorá pre poškodeného nepredstavuje priamu stratu na majetku, a teda nie je vyjadriteľná v peniazoch. Postihuje inú ako majetkovú sféru poškodeného - sféru osobnostnú. Všetky práva, ktoré sú späté s ochranou osobnosti a ktoré sú zakotvené v Ústave Slovenskej republiky, sú v našom právnom poriadku chránené prostredníctvom právnych noriem, ktoré patria do rôznych odvetví práva. Ochrana osobnosti fyzickej osoby je podrobne upravená normami súkromného práva, predovšetkým občianskeho práva. Právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby ako takej je chránené štátom a vyplýva priamo z Ústavy Slovenskej republiky, ale aj z ostatných právnych predpisov a medzinárodných noriem. Do práva na ochranu osobnosti preto nemožno zasahovať a ani ho nemožno nikomu vziať či obmedziť.

83. Občiansky zákonník v ustanovení § 11 a nasl. poskytuje ochranu osobnosti subjektom, proti ktorým smeroval zásah znižujúci ich vážnosť, dôstojnosť a česť a ohrozujúci ich postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Česť fyzickej osoby je výrazom úcty, uznania a ocenenia, teda vážnosti konkrétnej fyzickej osoby, ktorú požíva pre svoje postoje a chovanie u ostatných členov spoločnosti a ktorá ovplyvňuje posudzovanie jej postavenia a uplatňovanie v spoločnosti. Neoprávnený zásah do cti a dôstojnosti fyzickej osoby môže teda spočívať buď v skutkových tvrdeniach, alebo v kritike, t.j. v hodnotiacich úsudkoch. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 OZ). Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ).

84. Na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie následkov, ale stačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením § 11 OZ. „Základnou hmotnoprávnou podmienkou vzniku zodpovednosti podľa § 13 OZ je, aby zásah bol objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení, alebo len v ohrození osobnostného práva fyzickej osoby, pokiaľ ide o jej fyzickú a morálnu integritu" (Rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 22.06.2006, sp. zn. 30 Cdo 2914/2005).

85. Zásah do práva na ochranu osobnosti je svojou povahou civilným deliktom a primerané zadosťučinenie v ktorejkoľvek zákonom predpokladanej forme jednou z civilnoprávnych sankcií. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázaný zásah do súkromia žalobcov pri protiprávnom spracúvaní ich osobných údajov, preto súd v ďalšom skúmal, aká ujma bola žalobcom spôsobená, jej závažnosť a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva žalobcov došlo. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovanej, že žalobcovia nijakým spôsobom nešpecifikovali a už vôbec nepreukázali, v čom by mala táto morálna ujma spočívať a akým spôsobom a z čoho by v súvislosti s predmetnými osobnými údajmi mala na strane žalobcov vzniknúť. Žalovaná zastávala stanovisko, že v tomto prípade morálna ujma žalobcom z uvedeného incidentu ani len objektívne vzniknúť nemohla, pričom aj s týmto tvrdením nie je možné súhlasiť.

86. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že osobné údaje sú vstupnou bránou do súkromia každého jedinca, preto právo na ich ochranu musí požívať vysoký stupeň právnej ochrany. Postupujúcou globalizáciou súčasnej informačnej spoločnosti a možnosťami, ktoré ponúkajú nové technológie a aplikácie sa riziká, ktorým je vystavené súkromie každého jedinca, ešte zvyšuje.

87. Tvrdenie žalovanej, že žalobcovi žiadna ujma nevznikla a vzhľadom k povahe osobných údajov ani len vzniknúť nemohla je v úplnom rozpore s konštatovaním predsedníčky úradu v rozhodnutí zo dňa 9.3.2018, č.k. 00103/2018-Op-7 o rozklade spoločnosti Elsig s.r.o. proti rozhodnutiu úradu

o uložení pokuty za predmetný bezpečnostný incident, ktorým bolo zasiahnuté do práv žalobcu. Súd sa stotožnil s argumentáciou predsedníčky ÚOOÚ SR v jej rozhodnutí, že významný vplyv na celkovú závažnosť protiprávneho konania mal i zistený počet odcudzenej dokumentácie (viac než 400 dokumentov), okolnosti, za akých došlo k vzniku bezpečnostného incidentu (umiestnenie archívnej krabice do neuzamknutého skladu na papierový odpad), sprístupnenie osobných údajov dotknutých osôb neobmedzeného počtu neoprávnených osôb, kategória neoprávnene sprístupnených osobných údajov (vrátane rodného čísla ako jedinečného identifikátora) a čas trvania protiprávneho konania. Z odôvodnenia citovaného rozhodnutia na stranách 8 a 9 súd cituje: „Predsedníčka úradu konštatuje, že zo strany prvostupňového orgánu došlo k náležitému prešetreniu závažnosti a následkov protiprávneho konania, ktorého sa sprostredkovateľ dopustil. Zistený počet odcudzenej dokumentácie má významný vplyv na celkovú závažnosť protiprávneho konania, ktorej riadne posúdenie predpokladá aj ustanovenie § 70 ods. 4 zákona č. 122/2013 Z.z., avšak je nesporné, že prvostupňový orgán prihliadal pri ukladaní výšky pokuty najmä na mieru závažnosti bezpečnostného incidentu, okolnosti, za akých došlo k vzniku bezpečnostného incidentu a to umiestnenie archívnej krabice do neuzamknutého skladu na papierový odpad, do ktorého mal prístup neobmedzený počet osôb, čím došlo k neoprávnenému sprístupneniu osobných údajov dotknutých osôb, neobmedzenému počtu neoprávnených osôb, a z ktorého bola archívna krabica začiatkom mesiaca február 2017 odnesená Bc. Marošom Senajom do miesta sídla advokátskej kancelárie JUDr. Ambróza Motyku a súčasne je potrebné poukázať na kategóriu neoprávnene sprístupnených osobných údajov, keďže zmluvná dokumentácia obsahoval aj údaje o rodných číslach klientov spoločnosti Orange ako dotknutých osôb, čím došlo k ohrozeniu citlivého osobného údaju vo forme jedinečného identifikátora dotknutej osoby, ktorému zákon č. 122/2013 Z.z. poskytuje zvýšenú ochranu. Negatívnym následkom neoprávneného sprístupnenia je samotný vznik rizika pre práva a slobody fyzických osôb a to najmä strata kontroly nad svojimi osobnými údajmi a ďalšie riziká s rôznym stupňom pravdepodobnosti a závažnosti, ktoré by mohli čo i len viesť k ujme či už majetkovej alebo nemajetkovej, a to najmä pokiaľ takáto spracovateľská operácia môže viesť napríklad ku krádeži totožnosti, podvodu alebo finančnej strate, poškodeniu dobrého mena, strate dôvernosti osobných údajov alebo akémukoľvek hospodárskemu alebo sociálnemu znevýhodneniu. Predmetné spracúvanie zahŕňalo veľké množstvo citlivých osobných údajov a malo a čo i len mohlo mať negatívne dôsledky na veľký počet dotknutých osôb. Predsedníčka úradu dopĺňa závery prvostupňového orgánu a poukazuje aj na čas trvania protiprávneho konania a to približne od roku 2014, kedy došlo k preberaniu značkovej predajne spoločnosti Orange a k uloženiu pokynu ku likvidácii nájdenej dokumentácie, ktorý ale vedúcim zamestnancom nebol splnený a namiesto toho bola archívna krabica neodborne odložená v sklade za tovarom značkovej predajne, teda v rozpore s nastavenými procesmi a postupmi archivácie do mesiaca február 2017, kedy došlo k samotnému vzniku bezpečnostného incidentu. Počas celého tohto obdobia bola archívna krabica nezabezpečená a vedúcim zamestnancom a samotným sprostredkovateľom nepovšimnutá. A práve tieto skutočnosti - kategória spracovateľskej operácie, čas trvania protiprávneho konania, kategória osobných údajov, nedodržanie bezpečnostných opatrení sprostredkovateľom sú prirážajúcimi okolnosťami, pre ktoré prvostupňový orgán pristúpil k určení výšky uloženej pokuty.“

88. V zhode s predsedníčkou ÚOOÚ SR súd konštatuje, že negatívnym následkom neoprávneného sprístupnenia je samotný vznik rizika pre práva a slobody fyzických osôb, a to najmä strata kontroly nad svojimi osobnými údajmi a ďalšie riziká s rôznym stupňom pravdepodobnosti a závažnosti, ktoré by mohli čo i len viesť k ujme, či už majetkovej alebo nemajetkovej, a to najmä pokiaľ takáto spracovateľská operácia môže viesť napríklad ku krádeži totožnosti, podvodu alebo finančnej strate, poškodeniu dobrého mena, strate dôvernosti osobných údajov alebo akémukoľvek hospodárskemu alebo sociálnemu znevýhodneniu. Predmetné spracúvanie zahŕňalo veľké množstvo citlivých osobných údajov a malo alebo čo i len mohlo mať negatívne dôsledky na veľký počet dotknutých osôb vrátane žalobcu.

89. Uvedené len potvrdzuje skutočnosť, že takto vymedzená ujma v sfére súkromného života žalobcu by bola (musela byť) každou inou fyzickou osobou nachádzajúcou sa v danom mieste a čase a v tej istej situácii objektívne vnímaná vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo jeho dopad a dôsledky, ako ujma závažná. Subjektívne pocity nie sú rozhodujúce, podstatné je objektívne hľadisko (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.6.2011 sp.zn. 4Cdo 232/2010).

90. Ak ochrana súkromia a ochrana osobných údajov sa svojim obsahom a povahou zaradzujú medzi základné ľudské práva, potom neoprávnené sprístupnenie osobných údajov v rozsahu predmetného

bezpečnostného incidentu by z objektívneho hľadiska znamenalo významné dátové obnaženie každého subjektu s dôsledkami uvedenými v bode 87 odôvodnenia, preto aj ujmu tým vzniknutú by každý subjekt nachádzajúci sa v situácii žalobcu pociťoval ako ujmu závažnú.

91. Vzhľadom k širokej škále prejavov a súčastí súkromného života fyzickej osoby môže dochádzať k rozmanitým prejavom zásahov do súkromia a ich dôsledkov na chránené osobnostné práva. Tieto zásahy v určitých prípadoch môžu (avšak nemusia) mať aj difamačné dôsledky - neoprávnený zásah do tohto čiastkového práva (práva na súkromie) nemusí vždy vyvolať zníženie vážnosti alebo dôstojnosti dotknutej fyzickej osoby. Porušenie práva na súkromie je potrebné dôsledne odlišovať od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 18.2.2010 sp.zn. 3Cdo 137/2008).

92. Keďže listina základných práv a slobôd je súčasťou právneho (ústavného) poriadku SR (ústavný zákon č. 23/1991 Z.z.), súd konštatuje, že v predmetnej právnej veci došlo u žalobcu sprístupnením osobných údajov v kombinácii: meno, priezvisko, adresa bydliska, rodné číslo, číslo OP, telefónne číslo, číslo SIM karty a vlastnoručný podpis, a to neobmedzenému počtu neoprávnených osôb, k porušeniu práva na informačné sebaurčenie podľa čl. 10 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, čím bolo nepripustne zasiahnuté so súkromia žalobcu. Právo na rešpekt k súkromnému životu a právo na informačné sebaurčenie sú podrobne analyzované v náleze pléna ústavného súdu ČR, sp. zn. Pl.ÚS 24/10 z 22.3.2011 bod VII, z ktorého vyplýva, že „primárnou funkciou práva na rešpekt k súkromnému životu je zabezpečiť priestor pre rozvoj a sebarealizáciu individuálnej osobnosti. Vedľa tradičného vymedzenia súkromia v jeho priestorovej dimenzii (ochrana obydlia v širšom slova zmysle) a v súvislosti s autonómnou existenciou a verejnou mocou nerušenou tvorbou sociálnych vzťahov (v manželstve, rodine, spoločnosti) právo na rešpekt k súkromnému životu zahŕňa i garanciu sebaurčenia v zmysle zásadného rozhodovania jednotlivca o sebe samom. Inými slovami právo na súkromie garantuje rovnako právo jednotlivca rozhodnúť podľa vlastného uváženia, či prípadne, v akom rozsahu a akým spôsobom a za akých okolností majú byť skutočnosti a informácie z jeho osobného súkromia sprístupnené iným subjektom. Ide o aspekt práva na súkromie v podobe práva na informačné sebaurčenie výslovne garantovaný čl. 10 ods. 3 listiny.“

93. Z uvedeného je zrejmé, že medzi bezpečnostným incidentom ako protiprávnym konaním a vznikom ujmy vo sfére zásahu do súkromia žalobcu je bezprostredná príčinná súvislosť.

94. Žalobca ako právny prostriedok ochrany za zásah do svojho súkromia požadoval náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000,- Eur . Súd konštatujúc splnenie podmienok pre priznanie relutárnej náhrady sa pri rozhodovaní o výške náhrady zaoberal závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ). Podrobné odôvodnenie tohto rozsudku ponúka opis závažnosti ujmy aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, pričom nad rámec už uvedeného súd konštatuje, že žalovaná ako významný podnik na telekomunikačnom trhu sa k bezpečnostnému incidentu týkajúceho sa stoviek jej zákazníkov postavila pomerne benevolentne, keď po prvotnom ospravedlnení sa žalobcom listom zo 16.3.2017 v ďalšom už popierala akúkoľvek svoju zodpovednosť za bezpečnostný incident a konanie svojho obchodného zástupcu (jeho pracovníka) ako priameho pôvodcu zásahu značne relativizovala. Súd nezdiera názor žalovanej, že osobné údaje žalobcu boli do neuzamknutého skladu na papierový odpad umiestnené „omylom, resp. nedopatrením“, pretože podľa názoru súdu sa tak stalo hrubou nedbanlivosťou osoby pracujúcej v prospech obchodných záujmov žalovanej. Dokumenty s osobnými údajmi žalobcov boli navyše už od roku 2014 po odchode obchodnej zástupkyne Ivety Zeleňáčkovej nedbalo uložené (založené tovarom) v značkovej predajni žalovanej v Stropkove a žalovaná ani nepreukázala odovzdanie týchto dokumentov novému obchodnému zástupcovi, pretože už v roku 2014 nebol dôvod uchovávať tieto dokumenty z rokov 2011 a 2012 na značkovej predajni, ale mali byť bezpečne uložené v centrálnom archíve žalovanej. Písomné materiály s osobnými údajmi žalobcov boli navyše uložené v originálnej archívnej krabici a v tejto krabici „umiestnené“ do neuzamknutého skladu na papierový odpad, čo len zväzňuje stupeň nedbanlivosti priameho pôvodcu zásahu.

95. Ústavný súd SR v Náleze z 9.11.2016 sp.zn. I.ÚS 689/2014 skonštatoval, že optimalizácia medzi základnými funkciami primeraného zadosťučinenia a špecifikum každého jednotlivého prípadu vylučujú pevnú zákonom ustanovenú štandardizáciu sadzieb či hraníc (či minimálnu alebo maximálnu), exaktnú metodiku výpočtu alebo existenciu nejakého bodového ohodnotenia, na základe ktorých by sa výška

relutárnej náhrady priznávanej súdom stanovovala a ktoré môžu byť v žalobách žiadané. Stanovenie výšky náhrady je tak zo zákona preto vecou voľnej úvahy súdov, ktorá musí byť odôvodnená a musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave týkajúcom sa obidvoch zákonom predvídaných kritérií, t.j. závažnosti vzniknutej ujmy i okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Pri úvahe o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je rovnako nevyhnutné prihliadať na samotný účel a funkcie tohto inštitútu pri ochrane osobnosti. Primárnou je funkcia satisfakčná, ale je tu aj funkcia preventívno-sankčná, ktorú by relutárna náhrada mala plniť z hľadiska špeciálnej a generálnej prevencie; medzi nimi by mal existovať vzťah komplementarity (navzájom sa dopĺňajú, posilňujú) i vzťah konkurencie.

96. Pri posudzovaní najvhodnejších právnych prostriedkov pre ochranu osobnosti súd v tejto veci zohľadnil skutočnosť, že bezpečnostný incident, ktorým došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu sa týkal bežne 500 osôb a tento incident trval najmenej 15 dní (od 25.01.2017 do 09.02.2017).

97. Z rozhodnutia Úradu na ochranu osobných údajov z 09.03.2018 však vyplýva, že protiprávne konanie trvalo približne už od roku 2014, kedy došlo k preberaniu značkovej predajne Orange a k uloženiu pokynu ku likvidácii nájdenej dokumentácie, ktorý ale vedúcim zamestnancom nebol splnený a namiesto toho bola archivna krabica neodborne odložená v sklade za tovarom značkovej predajne, teda v rozpore s nastavenými procesmi a postupmi archivácie do mesiaca február 2017, kedy došlo k samotnému vzniku bezpečnostného incidentu. Počas celého tohto obdobia bola archivna krabica nezabezpečená a vedúcim zamestnancom a samotným sprostredkovateľom nepovšimnutá.

98. Neobmedzenému počtu nepovolaných osôb boli sprístupnené najcitlivejšie osobné údaje žalobcu, ktoré ho jednoznačne identifikujú a to vrátane zvlášť chráneného jedinečného osobného identifikátora, ktorým je rodné číslo.

99. Z vykonaných dôkazov súd ustálil, že bezpečnostným incidentom nedošlo len k „potencionálnej možnosti“ ohrozenia osobnostných práv žalobcu, ako to konštatuje Krajský súd v Prešove v rozsudku z 30. marca 2021 č.k. 13Co/7/2021-530, ale priamo k ich porušeniu.

100. Nálezca archivnej krabice Maroš Senaj bol nepovolanou osobou pre oboznamovanie sa s osobnými údajmi žalobcu. Neoprávnené sprístupnenie osobných údajov nepovolaným osobám je protiprávnym konaním s presahom do súkromia osoby, ktorej osobné údaje boli takto zneužitú.

101. Bezpečnostný incident znamenal zásah do práva žalobcu na súkromie (v užšom slova zmysle na informačné sebaurčenie) a to spôsobom porušenia tohto práva ako aj spôsobom ohrozenia tohto práva.

102. V danom prípade sa vzhľadom k vyššie uvedenému morálna satisfakcia javí súdu ako nepostačujúca a vzhľadom na významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu ako aj vzhľadom na funkciu preventívno - sankčnú je žalobcovi potrebné priznať finančnú náhradu.

103. Pri úvahe o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal súd z porovnania výšky odškodnenia pre obeť násilných trestných činov podľa zákona č. 274/2017 Z.z.. V rozhodnom období kedy došlo k zásahu do práv žalobcu to bola suma 4.350,- Eur.

104. Súd riadiac sa zásadou primeranosti priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 2.175,- Eur, ktorá zodpovedá polovici odškodnenia obeť násilných trestných činov. Prihliadal pritom k samotnému účelu a funkciám tohto inštitútu pri ochrane osobnosti.

105. Porušenia práva na informačné sebaurčenie je v dnešnej informačnej dobe tak závažným zásahom do súkromia každej fyzickej osoby, že primeraná relutárna náhrada nemajetkovej ujmy by v týchto prípadoch mala byť skôr pravidlom. Preventívno-sankčná funkcia relutárnej náhrady však musí byť spojená s jej výrazným efektívnym účinkom na adresáta, preto musí ísť o náhradu primerane dôraznú a dostačujúcu, aby sa mohla stať nástrojom špeciálnej ale aj generálnej prevencie.

106. Relutárna náhrada v sume 110,- Eur priznaná v právnej veci s rovnakým skutkovým a právnym základom v konaní tunajšieho súdu sp.zn. 6C/29/2018 podľa názoru súdu preventívno-sankčnú funkciu nespĺňa a na adresáta nemá požadovaný efektívny účinok.

107. Na základe uvedeného súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 2.175,- Eur a vo zvyšku žalobu zamietol.

108. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.
109. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

110. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, pretože výška náhrady záležala od úvahy súdu. O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

POUČENIE :

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(§ 365 ods.1 CSP)

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

(§ 366 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť a nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou. (§ 371 a § 372 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona a to Exekučného poriadku a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Vo Svidníku dňa 25. októbra 2021

JUDr. Mária Tvrđiková
sudca

rozhodol: